

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปใน กระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา เจตนา แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มุ่งเน้นการประเมินผลระหว่างการเรียนรู้ซึ่ง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการประเมินผลการศึกษา จากการประเมินผลการศึกษาแบบ ดั้งเดิม (Tradition assessment) โดยใช้ข้อสอบเพียงอย่างเดียวมาเป็นจัดการประเมินผลตาม สภาพจริง (Authentic assessment) พร้อม ๆ กับยังคงมีการประเมินผลแบบดั้งเดิมอยู่ด้วย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2549 : ข)

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีมาตรฐานเป็นตัวกำหนดคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องกำหนดกรอบแนวคิด หลักสูตร จุดหมาย และโครงสร้างที่สำคัญนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน สำหรับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ ให้กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตน ซึ่งเขาเหล่านั้นจะนำไปใช้เพื่อเป็นพื้นฐานในการ ดำรงชีวิต ฉะนั้นจึงต้องดำเนินการให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาระดับนี้อย่างทั่วถึงและมี ประสิทธิภาพ เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดี มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะพื้นฐานและประกอบ อาชีพได้ตามควรแก่วัยและความสามารถที่จะช่วยตนเอง และทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมและ ประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1)

การวัดและประเมินผลเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาบรรลุตามมาตรฐาน การเรียนรู้ที่คาดหวัง ระบบและเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน เทียบตรงและเชื่อมั่น ได้ จะช่วยนำกระบวนการเรียนเข้าสู่ทิศทางที่ถูกต้องตั้งแต่วัดผลประเมินผลครั้งแรก ช่วยใน การวิจัยและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในขณะที่ศึกษา และแสดงถึงประสิทธิผลของการเรียนรู้ เมื่อผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ การเรียนรู้วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีจำเป็นต้องใช้วิธี

วัดผลและประเมินผลหลากหลายรูปแบบ ตลอดจนต้องใช้เครื่องมือและเกณฑ์ในการวัดผล ประเมินผล (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2548 ก : 1) นอกจากนี้การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ต้องตั้งอยู่บน หลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ ตีความผลการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัด การเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับตัดสินผลการเรียน ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและ ประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาต้องมีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผลเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผลการ ประเมินตรงตามสภาพความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งสามารถ รองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอก ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2548 ก : 2)

การประเมินในระดับชั้นเรียนเป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัด การเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิค การประเมินที่หลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงงาน การประเมินชิ้นงาน/ภาระงานแฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเอง หรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน นอกจากนี้ การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการ พัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียน การสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (กระทรวง ศึกษาธิการ. 2551 : 3) นอกจากนี้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระซึ่งเป็น องค์ประกอบหนึ่งของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการวัดและประเมินผลที่ผู้สอนต้องทำการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ผู้เรียนเป็นรายวิชาตามตัวชี้วัดที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ให้ได้ผลการประเมินตามความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน โดยทำการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ไปพร้อมกับการจัด การเรียนการสอน ได้แก่ การสังเกตพัฒนาการและ

ความประพุดิของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ซึ่งผู้สอนต้องนำนวัตกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การประเมินสภาพจริง การประเมิน การปฏิบัติงาน การประเมินจาก โครงงานและการประเมินจากแฟ้มสะสมงานไปใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการใช้แบบทดสอบแบบต่าง ๆ และต้องให้ความสำคัญกับการประเมินระหว่างปี/ภาค มากกว่าการประเมินปลายปี/ภาค (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2548 ก : 11)

การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง สามารถประเมินความสามารถ ทักษะความคิดเชิงระบบ ความคิดอย่างมีวิจารณญาณชั้นสูงที่ซับซ้อน ตลอดจนความสามารถในการแก้ปัญหาและการประยุกต์ใช้วิธีต่าง ๆ นอกจากนี้วิธีการประเมินผลดังกล่าวเป็นการประเมินเชิงบวก เพื่อค้นหาความสามารถ จุดเด่นและความก้าวหน้าของผู้เรียน รวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เรียนในจุดที่ต้องการพัฒนาให้สูงขึ้นเต็มศักยภาพ ได้มีผู้ให้ความหมาย หรือนิยามของคำว่า “การประเมินผลตามสภาพจริง” จากนักการศึกษาหลายท่าน เช่น ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ (2539 : 41) ; วิกกินส์ (Wiggins. 1989 : 141-147) ซึ่งทรงศรี ตุ่นทอง (2545 : 2-3) ได้สรุปไว้ดังนี้

ประการที่ 1 การประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการประเมินที่เน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ในวิชาต่าง ๆ ไปแก้ปัญหาโดยใช้ทักษะความคิดที่ซับซ้อน (Complex Thinking) มากกว่าที่จะใช้ความสามารถขั้นต้นหรือความสามารถย่อย ๆ หรืออาจเรียกว่าเป็นการประเมินที่เน้นการใช้ทักษะความรู้ความคิดระดับสูง

ประการที่ 2 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นการปฏิบัติภาระงาน (Task) ที่มีคุณค่าและมีความหมายต่อนักเรียน

ประการที่ 3 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นการปฏิบัติภาระงานที่มีวิธีการปฏิบัติที่หลากหลาย

ประการที่ 4 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นปฏิบัติภาระงานที่สอดคล้องกับโลกของความเป็นจริง เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม มีความยืดหยุ่นเรื่องเวลา และมุ่งประเมินในสิ่งที่นักเรียนทำได้หรือสิ่งที่ควรรู้

ประการที่ 5 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นการพัฒนาทั้งด้านความคิด เจตคติ และการกระทำไปพร้อม ๆ กัน

ประการที่ 6 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นการเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกปฏิบัติภาระงานตามความถนัด ความสนใจและส่งเสริมให้นักเรียนประเมินตนเองและสะท้อนตนเอง (Self-reflection) ในการปฏิบัติงานนั้น

ประการที่ 7 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่ส่งเสริมการพัฒนานิสัยของนักเรียนให้มีความพากเพียรในการเรียนรู้ เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประการที่ 8 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูในฐานะผู้ประเมินกับนักเรียนในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการประเมิน

ประการที่ 9 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง

ประการที่ 10 การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จะเห็นได้ว่า การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่สามารถประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียนได้ดีที่สุด เพราะเป็นการประเมินความรู้ความสามารถตามความเป็นจริง ตามธรรมชาติ ตรงกับการเรียนการสอนที่นักเรียนได้รับ ซึ่งจะทำให้เราทราบถึงความรู้ความสามารถที่แท้จริงที่ตรงกับจุดมุ่งหมายที่เราต้องการให้นักเรียนมีพฤติกรรมนั้น ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ ทรงศรี คู่หนอง (2545 : ข) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนที่เหมาะสมมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กำหนดเป้าหมายหรือผลที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน 2) กำหนดภาระงานของการเรียนรู้ตามสภาพจริง 3) กำหนดมิติในการประเมิน 4) กำหนดลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามสภาพจริง 5) การประเมินการปฏิบัติภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริงจากแฟ้มสะสมงานหรืออื่นๆ ที่นักเรียนจัดทำขึ้น เพื่อเป็นร่องรอยหลักฐานที่สะท้อนการเรียนรู้หรือผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการปฏิบัติงานตามสภาพจริง หรือผลสัมฤทธิ์ตามสภาพจริง และ 6) การสรุปความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะของนักเรียนหรือผลสัมฤทธิ์ตามสภาพจริง เพื่อวางแผนพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้และรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบต่อไป

จากการติดตามประเมินผลการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษา
 แห่งชาติ พ.ศ.2542 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 28) พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล
 ของครู ยังเน้นการทดสอบเนื้อหาทางวิชาการเช่นเดิม แม้ว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้และ
 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรจะเปลี่ยนแปลงไปแล้ว แต่ครูยังเน้นการทดสอบ
 การทดสอบความสามารถของนักเรียนด้วยข้อสอบแบบเลือกตอบและการสอบข้อเขียนเป็น
 หลักในส่วนของปัญหาด้านการวัดและประเมินผลที่พบมากที่สุด ได้แก่ ครูขาดความรู้
 ความเข้าใจและทักษะในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง แนวทางการวัดและประเมินผล
 ไม่ชัดเจนครูแต่ละกลุ่มสาระไม่มีความรู้และทักษะในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผล
 ครูไม่มีเครื่องมือและแบบวัด/ประเมินที่ได้มาตรฐานครอบคลุมเนื้อหา สอดคล้องกับข้อสรุป
 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จากการประเมินเพื่อยืนยันสภาพ
 ของสถานศึกษา ในปีการศึกษา 2547 สำหรับรับการประเมินจากภายนอก เกี่ยวกับวิธีการวัด
 และประเมินผลของครูผู้สอนพบว่า ครูนิยมใช้วิธีการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบแบบ
 เลือกตอบ แบบเขียนแสดงวิธีหาคำตอบ และแบบเติมคำตอบเป็นส่วนใหญ่ ผลการประเมิน
 ในประเด็นที่สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้ หลากหลายเน้นการฝึกปฏิบัติจริง เน้นให้เรียนรู้
 จากประสบการณ์ตรง และมีการประเมินผลตามสภาพจริง ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดคือ
 ต่ำกว่า ร้อยละ 75 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547 : 11)

นอกจากนี้ จากการวิจัยและติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 พุทธศักราช 2544 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2546 ก ; 2546 ข ; 2548 ก ; 2548 ข
 ; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2547 ; สำนักผู้ตรวจราชการและติดตามประเมินผล.
 2548 ; สุวิมล ว่องวาณิช และนงลักษณ์ วิรัชชัย. 2547 ; Nutravong. 2002 ; Kittisunthorn.
 2003 ; อ้างถึงใน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 ก : 1) ผลการศึกษาดังกล่าว
 ได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่เป็นปัญหาและความไม่ชัดเจนของหลักสูตรหลายประการ
 รวมทั้งการที่สถานศึกษาส่วนใหญ่กำหนดสาระและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้มาก ทำให้เกิด
 ปัญหาหลักสูตรแน่น การวัดและประเมินผลไม่สะท้อนมาตรฐาน ส่งผลต่อปัญหาคุณภาพ
 ของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันยังไม่เป็นที่น่า
 พอใจ นอกจากนี้ จากปรากฏการณ์ที่ผ่านมามีครูส่วนใหญ่แยกการเรียนการสอนและการวัด
 ประเมินผลออกจากกัน ถึงแม้ว่าจะมีการนำผลการประเมินผลตามสภาพจริงมาใช้แต่พบว่า ครู
 โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์มีความเข้าใจการประเมินตามสภาพจริงในระดับ
 ปานกลาง ปัญหาที่สำคัญคือความคลุมเครือไม่ชัดเจนในการประเมินตามสภาพจริง (ประสงค์

สกุลซ่ง. 2544 : 117) ทำให้การประเมินผลที่ผ่านมาไม่สามารถประเมินความสามารถของ
ผู้เรียนได้อย่างครอบคลุมและไม่สามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มที่

จากความสำคัญและปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยีซึ่งได้บรรจุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่โรงเรียนจะต้องทำหลักสูตรของแต่ละโรงเรียนเอง
และได้มีการทดลองใช้นำร่องไปในโรงเรียนแกนนำหลายโรงเรียนในปีการศึกษา 2552
โดยปีการศึกษา 2553 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ใช้ครบทุกโรงเรียน
ทั่วประเทศ ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องปรับกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน ให้มี
ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตามแนวการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ส่วนมากมีผลการเรียนสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีต่ำหากเรามีการประเมินผล
ที่ควบคู่ไปกับการปฏิบัติของนักเรียน ตามสภาพที่แท้จริง ผลการเรียนและความสามารถในการ
ใช้ภาษาของนักเรียนน่าจะมีการพัฒนามากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนา
รูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้ได้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพสามารถวัดได้ตรงตาม
มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงเรื่องการอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน
อาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ควรมีลักษณะอย่างไร
2. รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงเรื่องการอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
และเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคุณภาพเพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริงเรื่องการอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อหาคุณภาพของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงเรื่องการอาชีพ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีการดำเนินการดังนี้

1.1 ร่างรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการประเมิน รูปแบบการประเมินตามสภาพจริง ได้ยี่ดวิธีการประเมินเชิงธรรมชาติและการมีส่วนร่วม ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรวัดและประเมินผลการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และการประเมินผลตามสภาพจริง เพื่อยกร่างรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2 ปรับปรุงร่างรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างองค์ประกอบของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยมีผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.2.1 ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์ในด้านการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือ

1.2.2 ระดับปริญญาตรีขึ้นไปและเป็นศึกษานิเทศก์ ผู้รับผิดชอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หรือ

1.2.3 ระดับปริญญาตรีขึ้นไป และเป็นครู ตำแหน่ง วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ไม่น้อยกว่า 3 ปี

ประเด็นที่ศึกษา ในขั้นตอนนี้คือความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้มาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตอนที่ 2 ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งดำเนินการดังนี้

2.1 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 คน มีคุณสมบัติดังนี้

2.1.1 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา หรือ

2.1.2 เป็นนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัยและประเมินผล หรือ

2.1.3 เป็นนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษา

ประเด็นที่พิจารณา คือ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2 การประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาพสินธุ์ เขต 2 นำรูปแบบฯ ไปทดลองใช้ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 20 คน

ประเด็นที่ประเมิน ได้แก่ ความถูกต้องของผลการประเมิน และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินตามสภาพจริง หมายถึง กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ดำเนินควบคู่ไปกับการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากพฤติกรรมของผู้เรียน ความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ การร่วมกิจกรรม การทดสอบ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามมาตรฐานการเรียนรู้

รูปแบบการประเมิน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานในการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบดังนี้ 1) เป้าหมายการประเมิน 2) กิจกรรมการประเมิน 3) เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมิน 4) กำหนดผู้ประเมิน 5) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ 6) การแปลผลการประเมิน

การพัฒนา รูปแบบการประเมินตามสภาพจริง หมายถึง กระบวนการสร้างและการทดลองใช้รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงที่ได้สร้างขึ้น และการศึกษาคุณภาพของรูปแบบทดลองจนการประเมินคุณภาพรูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริง

คุณภาพของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง หมายถึง คุณลักษณะของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ดังต่อไปนี้

1. คุณภาพของรูปแบบก่อนการทดลองใช้ พิจารณาจาก ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

1.1 ความเหมาะสมของรูปแบบ (Propriety) หมายถึง รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับหลักการ วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และแนวปฏิบัติในการประเมินตามสภาพจริง

1.2 ความเป็นไปได้ของรูปแบบ (Feasibility) หมายถึง รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีคุณภาพ

2. คุณภาพของรูปแบบหลังการทดลองใช้ พิจารณาจาก ความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบตามความเห็นของครูผู้สอนหลังจากทดลองใช้รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.1 ความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบ (Accuracy) หมายถึง รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ประเมินเพื่อบอกระดับคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และครอบคลุม ครอบคลุมตามขอบข่ายมาตรฐานการเรียนรู้

2.2 ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ (Utility) หมายถึง รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ประเมินเพื่อสนองความต้องการและเกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้สารสนเทศที่ได้จากการประเมิน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะมีรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงพร้อมคู่มือการใช้งานที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้การประเมินผลการเรียน ของนักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบมากขึ้น

2. รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงที่ได้รับ สามารถประยุกต์ใช้สำหรับการประเมินกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้